

რეფინანსირების განაკვეთის გავლენა შიდა ინვესტიციებზე Impact of refinancing rate on domestic investment

ვალერი მოსიაშვილი - ეკონომიკის დოქტორი, პროფესორი
საქართველოს ეროვნული უნივერსიტეტი, vmosiashvili@seu.edu.ge
ნინო სიბაშვილი - მაგისტრანტი,
საქართველოს ეროვნული უნივერსიტეტი, sibashvili1811@gmail.com

Valeri Mosiashvili - Doctor of Economics, Professor
Georgian National University, vmosiashvili@seu.edu.ge
Nino Sibashvili - Master
Georgian National University, sibashvili1811@gmail.com

აბსტრაქტი. მსოფლიო ეკონომიკის ტენდენციების ანალიზი გვამღებს საშუალებას დავასკვნათ, რომ ეკონომიკის ზრდა-განვითარებისთვის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ფაქტორია ინვესტიციური რესურსების სათანადო მოცულობის არსებობა. ინვესტიციები უნდა გახდეს ეკონომიკის როგორც ზრდის, ასევე განვითარების ხელშეწყობი. ისეთი მცირე ეკონომიკის მქონე ქვეყნების, როგორც საქართველოა, გამოცდილება ცხადყოფს, უცხოური ინვესტიციების მოძიება ხშირად სასიცოცხლოდ აუცილებელია. ეროვნული ეკონომიკის სტაბილურობისთვის.

უცხოური ინვესტიციების მოზიდვის და მათი ზრდის დადებით შედეგებზე ბევრი თქმულა და დაწერილა, ჩვენ წინამდებარე კვლევაში მოკლედ აღნიშნეთ, მის სავარაუდო არც თუ ისე სასურველ შედეგებზე, კერძოდ ჩვენს ქვეყანაში ინვესტიციების უმეტესობა ხორციელდება მომსახურების სფეროში, ინფრასტრუქტურაში და არა ეკონომიკის რეალურ სექტორში, სადაც იქმნება და უნდა იქმნებოდეს კიდევ მატერიალური დოვლათი; ამ უცხოური ინვესტიციების სოლიდური ნაწილი საერთაშორისო საფინანსო-საკრედიტო ორგანიზაციებიდანაა, რაც სახელმწიფო საგარეო ვალის ზრდას განაპირობებს; თუ გადავხედავთ უცხოური ინვესტიციების განაწილებას ქვეყნებისა და რეგიონების მიხედვით, ამ კატეგორიაში გვხვდება ინვესტიციები სტატუსით „ქვეყანა უცნობია“, რაც რა თქმა უნდა არ ნიშნავს, რომ საეჭვო რეპუტაციის არის ეს თანხები, მაგრამ ალბათობა ნამდვილად არის იმის, რომ შესაძლოა ამის უკან არაჯანსაღი ეკონომიკური სუბიექტები/ორგანიზაციები იდგენ და სხვ.

დასკვნით ნაწილში განხილულია საქართველოს ეროვნული ბანკის მონეტარული პოლიტიკა მიმდინარე ეტაპზე, კერძოდ რეფინანსირების განაკვეთის ცვლილება, მისი გავლენის სავარაუდო შედეგები შიდა ინვესტირებაზე, მოცემულია რეკომენდაციები, ალტერნატიული გზების შესახებ.

საკვანძო სიტყვები: ინვესტიცია, უცხოური ინვესტიცია, მონეტარული პოლიტიკა, რეფინანსირების განაკვეთი, დევალვაცია, კრედიტი.

Abstract: An analysis of the trends in the world economy allows us to conclude that one of the most important factors for growth and development of the economy is the existence of an adequate amount of investment resources. Investments must support both growth and development of the economy. Experience in countries with small economies like Georgia shows that foreign investment is often vital. For the stability of the national economy.

Much has been said and written about the positive effects of attracting foreign investment and their growth, we briefly mention in the present study its likely not-so-desirable results, namely that most of our investments are in the service sector, infrastructure, and not in the real sector of the economy where we are and should be formed. With material supply ; The bulk of these foreign investments are from international financial and credit organizations, which has led to an increase in public external debt; If you look at the distribution of FDI by country and region, this category includes investments with the status "Country unknown", which does not mean that these are of dubious reputation, but the probability is that unhealthy economic entities / organizations can stand behind it. other.

The final section discusses the monetary policy of the National Bank of Georgia at the current stage, in particular the change in the refinancing rate, the expected effects of its impact on domestic investment, and recommendations on alternative ways.

Keywords: Investment, Foreign Investment, Monetary Policy, Refinancing Rate, Devaluation, Credit.

შესავალი. ეკონომიკის ზრდა-განვითარებისთვის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ფაქტორია ინვესტიციური რესურსების სათანადო მოცულობის არსებობა. ინვესტიციები უნდა გახდეს ეკონომიკის როგორც ზრდის, ასევე განვითარების ხელშემწყობი. ისეთი მცირე ეკონომიკის მქონე ქვეყნების, როგორც საქართველოა, გამოცდილება ცხადყოფს, უცხოური ინვესტიციების მოძიება ხშირად სასიცოცხლოდ აუცილებელია. ეროვნული ეკონომიკის სტაბილურობისთვის.

ინვესტიციების მოცულობის ზრდა, საქართველოს შემთხვევაში არა მარტო ეკონომიკის რაოდენობრივ და ხარისხობრივ ზრდას უწყობს ხელს, არამედ ეროვნული ვალუტის სტაბილურობასაც უზრუნველყოფს. აქედან გამომდინარე გასაგებია თუ რატომ არის რომ ხელისუფლება ცდილობს მაქსიმალურად შეუწყოს ხელი საზღვარგარეთიდან ინვესტიციების მოზიდვას, მით უმეტეს როცა შიდა საინვესტიციო რესურსები საკმაოდ შეზღუდულია.

უცხოური ინვესტიციების მოზიდვის და მათი ზრდის დადებით შედეგებზე კიდევ მეტი საუბარია შესაძლებელია, მაგრამ უნდა გავითვალისწინოთ, რომ როგორც ყველაფერს, მათ შორი უცხოურ ინვესტიციებსაც აქვთ „გარკვეული უარყოფითი“ გავლენი ალბათობა. პირველ რიგში აქ მხედველობაში გვაქვს მათი არასტაბილური მოცულობა წლების მიხედვით, რაზედაც მეტყველებს ცხრილი 1-ის მონაცემები. დასაფიქრებელია, ისიც რომ:

1. ჩვენს ქვეყანაში არც თუ ისე მცირე მცულობა ინვესტიციებისა ხორციელდება მომსახურების სფეროში, ინფრასტრუქტურაში და არა ეკონომიკის რეალურ სექტორში, სადაც იქმნება და უნდა იქმნებოდეს კიდეს მატერიალური დოვლათი.
2. ამ უცხოური ინვესტიციების სოლიდური ნაწილი საერთაშორისო საფინანსო-საკრედიტო ორგანიზაციებიდანაა, რაც სახელმწიფო საგარეო ვალის ზრდას განაპირობებს;
3. თუ გადავხედავთ უცხოური ინვესტიციების განაწილებას ქვეყნებისა და რეგიონების მიხედვით, ამ კატეგორიაში გვხვდება ინვესტიციები სტატუსით „ქვეყანა უცნობია“, რაც რა თქმა უნდა არ ნიშნავს, რომ საეჭვო რეპუტაციის არის ეს თანხები, მაგრამ ალბათობა ნამდვილად არის იმის, რომშესაძლოა ამის უკან არაჯანსაღი ეკონომიკური სუბიექტები/ორგანიზაციები იდგენ;
4. უცხოური ინვესტიციების ზრდა თავისთავად იწვევს ეროვნული სიმდიდრის, ეროვნული ეკონომიკის მნიშვნელოვანი სეგმენტის უცხოური გავლენის/ინტერესების ქვეშ მოქცევა, რაც არ არის გამორიცხული ახლო პერსპექტივაში პრობლემური გახდეს და ა.შ.

საქართველოში განხორციელებული პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები⁴¹

მლნ. აშშ დოლარი

წელი	სულ	I კვ.	II კვ.	III კვ.	IV კვ.
1996	3.8	...	...	...	...
1997	242.6	38.8	48.5	97.0	58.2
1998	265.3	19.1	97.8	45.0	103.4
1999	82.2	19.4	22.3	20.0	20.6

⁴¹ <https://www.geostat.ge/ka/modules/categories/191/pirdapiri-utskhouri-investitsiebi>
გადამოწმებული 10.02.2020.

2000	131.2	32.7	30.0	28.9	39.5
2001	109.8	20.0	30.8	29.8	29.2
2002	160.2	24.4	44.6	36.4	54.8
2003	334.6	56.3	80.4	83.4	114.4
2004	492.3	118.2	117.2	133.0	123.9
2005	452.8	88.6	104.8	79.6	179.7
2006	1,171.2	145.2	318.0	332.4	375.5
2007	1,764.7	330.8	375.3	470.6	588.0
2008	1,575.2	540.1	607.7	136.1	291.3
2009	666.8	114.5	178.3	179.1	194.9
2010	865.6	176.1	211.5	236.8	241.2
2011	1,134.0	222.6	273.1	309.1	329.2
2012	1,048.2	312.4	248.0	220.5	267.3
2013	1,039.2	291.8	224.1	271.6	251.6
2014	1,837.0	331.9	217.6	749.5	538.0
2015	1,729.1	343.4	493.2	531.1	361.3
2016	1,650.3	392.2	452.1	506.5	299.5
2017	1,962.6	411.7	394.0	627.9	529.0
2018	1,265.2	323.5	403.6	367.0	171.0
2019*	909.0	287.5	204.1	417.3	
*წინასწარი მონაცემები					

ძირითადი ნაწილი. ჩვენ რა თქმა უნდა არ გამოვდივართ უცხოური ინვესტიციების შეზღუდვის, ბარიერების დაწესების იდეით (თუმცა ვფიქრობთ ამასაც აქვს თავისი ლოგიკა), არამედ გვინდა ვთქვათ, რომ საჭიროა შიდა ინვესტიციები სტимуლირება. გასაგებია, რომ სქართველოს ფიზიკურ თუ იურიდიულ პირებს ინვესტირების შედარებით მწირი რესურსი ავკთ უცხოელ ინვესტორებთან შედარებით, მაგრამ რა პოტენციალიც არის, უნდა იქნეს მაქსიმალურად გამოყენებული. ამის ერთ-ერთი წინაპირობაა მოსახლეობასა და ბიზნეს სექტორს თანხები გამოუთავისუფლდეს ინვესტირებისთვის, დანახარჯების ზრდისთვის. თუმცა რელურად მონეტარული პოლიტიკის მიმდინარე ცვლილებები ფაქტობრივად რადიკალურად განსხვავებულ გავლენას ახდენს დანაზოგებზე და შესაბამისად შიდა ინვესტიციებზე.

**ცხრილი 2. პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მდგომარეობა საქართველოში
პერიოდის ბოლოს⁴² (ათასი აშშ დოლარი)**

ქვეყნები	12/31/2016	12/31/2017	12/31/2018	9/30/2019*
სულ	15,166,679.7	17,955,131.1	18,258,006.8	18,487,296.0
მათ შორის:				
ევროკავშირის ქვეყნები	6,642,988.9	8,105,582.7	8,178,446.2	8,214,258.5
დსთ-ის ქვეყნები	3,813,261.4	4,488,346.6	4,652,475.4	4,702,376.3
დანარჩენი ქვეყნები	4,452,546.0	5,098,977.7	5,165,936.5	5,313,578.8
ქვეყანა უცნობია	13,849.5	13,849.5	13,849.5	13,849.5
საერთაშორისო ორგანიზაციები	244,034.0	248,374.6	247,299.2	243,232.9
* წინასწარი მონაცემები				

მოკლედ განვიხილოთ რა გავლენა მოახდინა რეფინანსირების ცვლილებამ დანაზოგებზე ეროვნულ ეკონომიკაში, რაც შიდა ინვესტირების ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი წყაროა. გასული ერთი წლის მანძილზე ლარმა საკმაოდ მაღალი დევალვაცია განიცადა, 19.02.2019 წ. ლარის ოფიციალური გაცვლითი კურსი 1 \$ - 2.6404 ლ⁴³, გაიზარდა და 27.09.2019 წ. შეადგინა 1 \$ - 2.9808 ლ⁴⁴, (დევალვაცია განიცადა - 12.9 %-ით), რაც სხვა თანაბარ პირობებში ნიშნავს, რომ საქართველოს თითოეულ მოქალაქეს, რომელსაც შემოსავალი აქვს ეროვნულ ვალუტაში, ხარჯები გაეზარდა, „ცხოვრება“ გაუძვირდა და შესაბამისად დახარჯულ ერთ ლარზე დამატებით იხდის 12.9 თეთრს.

ამან თავისი გავლენა მოახდინა ინფლაციურ პროცესებზე და საქართველოს ეროვნული ბანკის (სებ) ოფიციალური მონაცემებით ნაცვლად მიზნობრივი 3%-ისა, შეადგინა 6.4 %⁴⁵.

ქვეყნის მონეტარული ხელისუფლება მართალია „დაგვიანებით“ (ავტორის შენიშვნა), მაგრამ ცდილობს შეარბილოს დევალვაციური და

⁴² ⁴² <https://www.geostat.ge/ka/modules/categories/191/pirdapiri-utskhouri-investitsiebi>
გადამოწმებული 10.02.2020.

⁴³ <https://www.nbg.gov.ge/index.php?m=582&lng=geo> last modified 02. 2020.

⁴⁴ <https://www.nbg.gov.ge/index.php?m=582&lng=geo> last modified 02. 2020.

⁴⁵ <https://www.nbg.gov.ge/index.php?m=2> last modified 02. 2020.

ინფლაციური „წნეხი“ და შექმნას სტაბილური სავალუტო და ზოგადად მონეტარული გარემო. ვფიქრობთ ამის შედეგია ბოლო პერიოდში განხორციელებული მონეტარული პოლიტიკის ისეთი ინსტრუმენტების გამოყენება, როგორიცაა სავალუტო ინტერვენცია და რეფინანსირების განაკვეთის ცვლილება.

აღნიშნულმა ღონისძიებებმა ვფიქრობთ ვერ მოგვცა ის შედეგი, რომელსაც ელოდა როგორც საზოგადოება ასევე ბიზნეს სექტორი, რამდენადაც ლარი კვლავ „დაბალ ნიშნულზეა“, რაც ზრდის უნდობლობას მის მიმართ და ამცირებს საზოგადოების გადახდისუნარიანობას.

მთლიანობაში უნდა ითქვას, რომ დევალვაციური პროცესი, თუ იგი „გონივრულ სამიზნე“ მაჩვენებლს არ აჭარბებს, მისაღებია, ეკონომიკის ზრდა განვითარებისთვის უფრო მეტად ხელის შეწყობი ფაქტორია, ვიდრე შემაფერხებელი. ამ საკითხზე აქ აღარ შევჩერდებით, გვინდა განვიხილოთ სებ-ის მიერ გატარებული ანტიდევალვაციური პოლიტიკის შედეგები და ვაჩვენოთ ალტერნატიული გზის შესახებ, რომელიც შეუძლია სებ-მა გამოიყენოს, რათა დროის არც თუ ისე გრძელვადიან პერიოდში მივიღოთ შედეგები (ლარის კურსის რევალვაცია საწყის ეტაპზე, და სტაბილურობა გრძელვადიან პერიოდში). თან ისე, რომ არ მოხდეს ბიზნესაქტიურობის შეფერხება და ნაკლებად „გამვირდეს“ საკრედიტო რესურსი.

გასული წლის (2019 წ.) სექტემბერ-დეკემბერში სებ-მა მაღალი მაღალი დევალვაციის და თანდართული ინფლაციური პროცესების „მოთოკვისთვის“ გამოიყენა ერთ-ერთი, ტრანსფორმირებადი ეკონომიკის და „მესამე სამყაროს“ ქვეყნებში ფართოდ აპრობირებული - რეფინანსირების განაკვეთის ზრდა, თან ისე რომ ამისთვის მას დაჭირდა მონეტარული პოლიტიკის რიგგარეშე სხდომის ჩატარება და ერთი თვის განმავლობაში (2019 წლის სექტემბერი) მართლაც უპრეცედენტოდ, ორჯერ 0.5 %-ული პუნქტით, ჯამში 1%-ით გაზარდა რეფინანსირების განაკვეთი, დეკემბრის ბოლოს 2.5 %-ით. თუ გავითვალისწინებთ აქამდე არსებულ პრაქტიკას ეს ცვლილება ერთ-ერთი შედეგის მომტანია ეროვნული ვალუტის სტაბილურობის ან სულაც რევალვაციისთვის. თუმცა აქ ისიც უნდა აღვნიშნოთ, რომ მსგავსი ღონისძიებები ამცირებს ქვეყანაში გადახდისუნარიან მოთხოვნას, აუარესებს სოციალურ ფონს.

მონეტარული პოლიტიკის ინსტრუმენტების განაკვეთები⁴⁶

პალაშია 2020 წლის 30 იანვრიდან	ვადაიანობა	განაკვეთი (%)
რეფინანსირების სესხი	7 დღე	განისაზღვრება აუქციონით (მინიმალური 9%)
ღია ბაზრის ერთთვიანი ინსტრუმენტი	28 დღე	განისაზღვრება აუქციონით (მინიმალური 9%)
ერთდღიანი დეპოზიტები	1 დღე	(9 -0.75) %
ერთდღიანი სესხები	1 დღე	(9 +0.75) %
სადეპოზიტო სერტიფიკატები	3 თვე	განისაზღვრება აუქციონით
სახაზინო ფასიანი ქაღალდები	1/2/5/10 წელი	განისაზღვრება აუქციონით
	ეროვნული ვალუტით მოზიდული სახსრებისთვის	უცხოური ვალუტით მოზიდული სახსრებისთვის
სარეზერვო მოთხოვნა*	5.0%	25.0%

* წარჩენი ვადიანობების მიხედვით ეროვნული ვალუტით 1 წელზე მეტი ვადიანობის და უცხოური ვალუტით 2 წელზე მეტი ვადიანობის ნასესხები სახსრები გათავისუფლებულია სარეზერვო მოთხოვნებისაგან, ხოლო უცხოური ვალუტით 1-დან 2 წლამდე ვადიანობის ნასესხები სახსრებისათვის სარეზერვო ნორმა შეადგენს 15 პროცენტს.

ყოველივე აღნიშნულის ნათელსაყოფად, სებ-ის ოფიციალურ მონაცემებზე დაყრდნობით, ჩვენ მიერ ჩატარებული იქნა კვლევა, რომელიც მეტ-ნაკლებად ნათელ წარმოდგენას გვიქმნის რეფინანსირების განაკვეთის ზრდის მიზანშეწონილობის შესახებ.

გამომდინარე იქიდან, რომ გაიზარდა რეფინანსირების განაკვეთი, საბანკო სექტორში არსებული პრაქტიკის შესაბამისად, ბანკის კლიენტებს, რომლებიც სარგებლობდნენ ეროვნულ ვალუტაში უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხებით (და არა მარტო), მათ აბსოლუტურ უმეტესობას ხელშეკრულებიდან გამომდინარე გაეზარდათ სესხის მოცულობა 2.5 %-ით.

ეროვნული ვალუტით გაცემული, უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი ვადიანი სესხები ფიზიკურ პირებზე (2019 წლის ბოლოსთვის) შეადგენდა 4 005 853 ათას ლარს. მარტივი მათემატიკური

⁴⁶ <https://www.nbg.gov.ge/index.php?m=539> last modified 02. 2020.

გათვლებით ამ მოცულობის კრედიტის 2.5 % არის 100 146.3 ლარი. ეს კი იმას ნიშნავს, რომ სესხის ამღებმა ფიზიკურმა პირებმა კომერციული საბანკო სექტორს დამატებით უნდა გადაუხადონ აღნიშნული მოცულობის თანხა.

მთლიანობაში ამ მონაცემების ანალიზი საშუალებას გვაძლევს ვთქვათ, რომ სეზ-ის აღნიშნულმა გადაწყვეტილებამ გადახდისუნარიანი მოთხოვნა შემცირა დაახლოებით 100.1 მლნ ლარით, ამას თუ დავუმატებთ ზოგადად ეროვნული ვალუტით გაცემული, უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი ვადიანი სესხების მთლიან მოცულობას (ოქტომბრის თვის ბოლოს მდგომარეობით) 5 780 755 ათას ლარს, მსაგისი გათვლებით თანხა კიდევ მეტია და შეადგენს 144 518.9 ლარს.

ასევე კიდევ მეტად არასახარბიელო სურათია შინამეურნეოებზე გაცემული სესხების მოცულობის მიხედვით დანაკარგების შესახებ, კერძოდ 2019 წლის ბოლოსთვის - შინამეურნეოებზე გაცემული სესხებიდან (15 132 018 ათასი ლარი), უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხები შეადგენს 9 526 469 ათას ლარს. ჩვენს მიერ გამოყენებული მეთოდოლოგიით შინამეურნეოებებს (ეკონომიკის ამ ერთ-ერთ ყველაზე მგრძნობიარე სფეროს), გადასახდელი მხოლოდ უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხებისთვის გაეზარდათ 238 161.7 ლარით. რაც საზოგადოების სოციალურ ფონზეც ნეგატიურ გავლენას ახდენს

თუ უფრო შორს წავალთ და ავიღებთ კრეზიტით მონაცემს, კომერციული ბანკების მიერ ეროვნულ ეკონომიკაზე (რეზიდენტ იურიდიულ და ფიზიკურ პირებზე) გაცემული სესხებით დავალიანება შეადგენს 28 834 963 ათას ლარს⁴⁷, ჩვენი მეთოდოლოგიის მიხედვით გადახდისუნარიანი მოთხოვნა შემცირდა 720 874 075 ლარით.

ჩვენს მიერ სეზ-ის ოფიციალური მონაცემების საფუძველზე ჩატარებულ კვლევაზე დაყრდნობით შესაძლებელია გავაკეთოთ დასკვნა, რომ მიმდინარე წლის სექტემბერში მონეტარული ხელისუფლების მიერ გატარებულმა ღონისძიებებმა, რომლის ძირითადი მიზანი იყო ლარის დევალვაციური პროცესების და აქედან გამომდინარე ინფლაციური „წნხის“ შემცირება, ეროვნული ეკონომიკისთვის გადახდისუნარიანი

⁴⁷ <https://www.nbg.gov.ge/index.php?m=304> last modified 02.2020

მოთხოვნა დაახლოებით 700 მილიონი ლარით შეამცირა, ანუ ეკონომიკას პოტენციურად დააკლდა ამ შიდა მოცულობის ინვესტიცია.

აღნიშნული მონეტარული პოლიტიკის ალტერნატივად გვესახება სებ-მა მონეტარული პოლიტიკის ინსტრუმენტებიდან გამოიყენოს - სარეზერვო მოთხოვნა. რომელიც ვფიქრობთ საკმაოდ განსხვავებული ეროვნული ვალუტით მოზიდული სახსრებისთვის (5%) და უცხოური ვალუტით მოზიდული სახსრებისთვის (25 %). რომელიც შესაძლოა გამართლებულია დედოფარიზაციის პოლიტიკის გასატარებლად, მაგრამ როგორც პრაქტიკამ დაადასტურა არაეფექტურია ზოგადად ეროვნული ვალუტის სტაბილურობისთვის, იწვევს ინფლაციური „წნეხის“ ზრდას, რომელიც ყველაზე მტკივნეულად აისახება მოსახლეობაზე.

ჩვენი რეკომენდაციებით სასურველია სარეზერვო მოთხოვნის მაცვენებელი, უცხოური ვალუტით მოზიდული სახსრებისთვის ნაცვლად არსებული 30 %-ისა ნიშნული შემცირდეს 20 %-მდე, ხოლო პარალელურად (ან თანმიმდევრულად) ეროვნული ვალუტით მოზიდული სახსრებისთვის გაიზარდოს 10 %-მდე, ყოველი შემთხვევისთვის მანამ, სანამ ეროვნულ ეკონომიკაში უცხოური ინვესტიციების მოცულობა არ მიაღწევს/გადააჭარბებს „ისტორიულ მაქსიმუმს“ (1962.6134919 მლნ აშშ დოლარი 2019 წ.⁴⁸)

თუ კვლავ სებ-ის ოფიციალურ მონაცემებს გადავხედავთ ვნახავთ, რომ მთლიანობაში უცხოური ვალუტით დეპოზიტების მოცულობა, დენომინირებული ლარში შეადგენს - 17 647 328 ათას ლარს (ცხრილი 1).

დასკვნა: თუ არსებული მონაცემების საფუძველზე გავაკეთებთ გათვლებს, მინიმალური სარეზერვო მოთხოვნების „შერბილება“ 25%-იდან 20 %-მდე, საბანკო სექტორს დამატებით გამოუთავისუფლებს 882 366 400 ლარის მოცულობის უცხოურ ვალუტას, (მ.შ. აშშ დოლარში 733 210 500 ლარით, ევროში 136 714 000 ლარით) რაც მიეწოდება ეროვნულ ეკონომიკას კრედიტის სახით, ანუ მონეტარულ ბაზარზე დაახლოებით ამავე მოცულობით გაიზრდება ლარზე მოთხოვნა და უცხოური ვალუტის მიწოდება, სხვა თანაბარ პირობებში ნიშნავს ქვეყნის შიგნით ეკონომიკური სუბიექტების თუ მოსახლეობის მიერ საინვესტიციო რსურსის

⁴⁸ <https://www.geostat.ge/ka/modules/categories/191/pirdapiri-utskhouri-investitsiebi> last modified 02. 2020.

ხელმისაწვდომობის ზრდას. ეს ყოველივე მარტივი ლოგიკით მოახდენს ეროვნული ვალუტის კურსის არა მარტო სტაბილიზაციას, არამედ რევალვაციასაც.

უცხოური ვალუტით დეპოზიტების სტრუქტურა⁴⁹

	სულ	აშშ დოლარი	ევრო	ფუნტი სტერლინგი	რუსული რუბლი	შვეიცარიული ფრანკი	სხვა
01/01/19	15,265,036	12,684,812	2,339,433	169,597	19,734	27,044	24,416
01/02/19	14,917,466	12,361,307	2,320,103	170,931	17,422	25,600	22,102
01/03/19	14,931,962	12,434,737	2,268,710	171,539	7,484	26,868	22,624
01/04/19	15,046,028	12,547,143	2,269,206	170,269	10,442	28,690	20,277
01/05/19	15,121,111	12,626,991	2,262,392	171,810	10,922	26,910	22,085
01/06/19	15,665,230	13,126,560	2,318,196	168,211	4,257	26,037	21,968
01/07/19	16,129,961	13,511,217	2,361,008	200,259	7,294	25,634	24,549
01/08/19	16,581,651	13,963,134	2,365,263	193,539	8,703	26,571	24,441
01/09/19	16,853,873	14,184,651	2,397,705	187,409	12,143	45,925	26,042
01/10/19	17,079,797	14,335,746	2,460,727	191,734	15,410	47,142	29,037
01/11/19	17,463,585	14,746,960	2,431,528	193,100	12,722	46,606	32,667
01/12/19	17,436,968	14,596,598	2,562,662	191,084	16,149	31,706	38,768
01/01/20	17,647,328	14,664,210	2,734,280	188,204	17,079	24,092	19,462

გვესმის, რომ აღნიშნულმა გადაწყვეტილებამ მოკლევადიან პერიოდში შესაძლოა გამოიწვიოს ეროვნულ ვალუტაში გაცემულ კრედიტზე საპროცენტო განაკვეთის ზრდა (კომერციულ ბანკებს ლარში საკრედიტო პოტენციალი შეეზღუდებატ), მაგრამ რამდენადაც გაიზრდება კომერციული ბანკების საკრედიტო პოტენციალი უცხოური ვალუტაში, ვფიქრობთ ეს მოახდენს კომპენსირებას და ლარში გაცემული კრედიტის საპროცენტო ან არ გაიზრდება, ან გაზრდის შემთხვევაში „დაუბრუნდა მანამდე არსებულ ნიშნულს“, თუმცა რეფინანსირების განაკვეთის გაზრდა ისედაც იქვევს „კრედიტის გაძვირებას“, განსხვავება იმაში მდგომარეობს, რომ რეფინანსირების განაკვეთის გაზრდით კრედიტით სარგებლობა ძვირდება მათთვის ვისაც უკვე აღებული აქვს, ხოლო ლარზე მინიმალური სარეზერვო მოთხოვნის ზრდით გაძვირდება (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) მათთვის ვინც აპირებს აღებას, ანუ მათ უკვე ეცოდინებათ რა საპროცენტო განაკვეთი უნდა გადაიხადონ, განსხვავებით მათგან ვინც უკვე სარგებლობს საბანკო კრედიტით.

⁴⁹ <https://www.nbg.gov.ge/index.php?m=304> last modified 02. 2020.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. <https://www.nbg.gov.ge/index.php?m=582&lng=geo> last modified 10. 2019.
2. <https://www.nbg.gov.ge/index.php?m=2> last modified 10. 2019.
3. <https://www.nbg.gov.ge/index.php?m=539> last modified 10. 2019.
4. <https://www.geostat.ge/ka/modules/categories/191/pirdapiri-utskhouri-investitsiebi> last modified 10. 2019.
5. <https://www.nbg.gov.ge/index.php?m=304> last modified 10. 2019.